

นิตยสาร

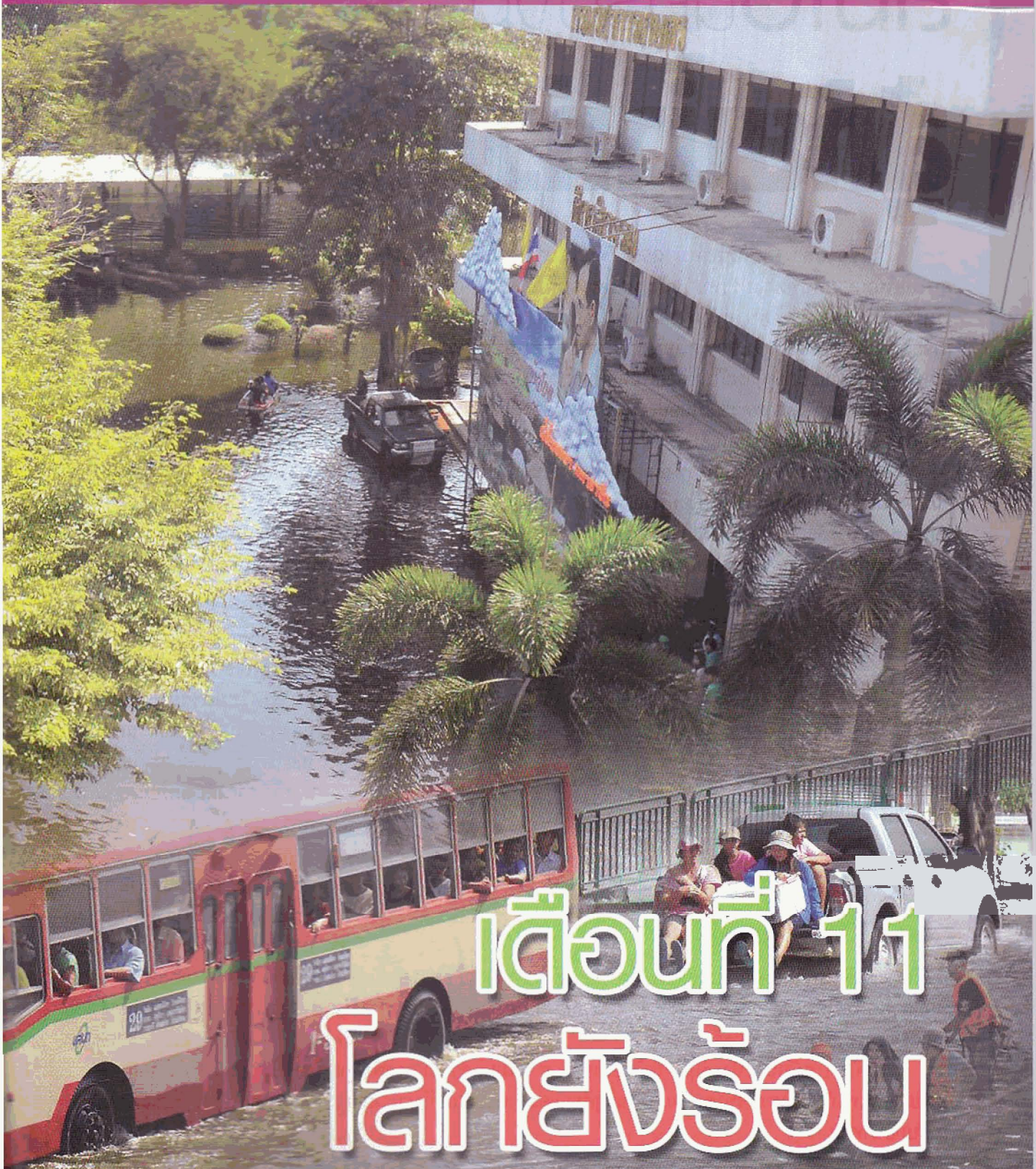
มสวน

นิตยสารใหม่ทางวิชาชีพและบันเทิงนิตยสาร

จากทุเรียนเมืองนนท์ถึงส้มโอบนครปฐม... สุภิญญา	2
รู้จักพายุหมุนเขตร้อนในไทย	6
เดือนที่ 11 โลกยังร้อน	8
น้ำท่วมและภัยแล้งในเมืองจีน	14
รายได้จากพืชอายุสั้นในช่วงฟื้นฟูสวน	16

ฉบับที่ 10 ประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ISSN 1513-0010

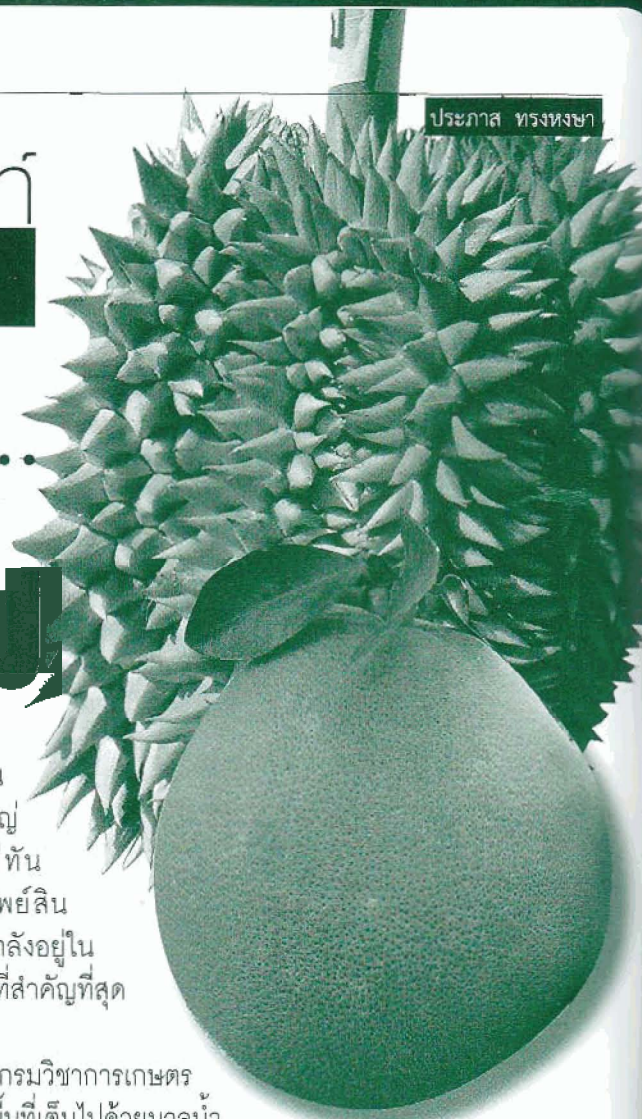

เดือนที่ 11 โลกยังร้อน

จากนักเรียนเมืองนนท์ ถึง

ส้มโอนครปฐม... สู้ภัยน้ำท่วม

ในช่วงกลางเดือนตุลาคม 2554 ที่ผ่านมา ประชาชนคนไทยในหลายพื้นที่ต่างประสบกับปัญหาหายนาทกภัยครั้งยิ่งใหญ่ ในประวัติศาสตร์ ผู้คนได้รับความเดือดร้อน บางส่วนไม่ทันเตรียมความพร้อมสำหรับการเคลื่อนย้ายสิ่งของมีค่าทำให้ทรัพย์สินเสียหาย และขณะนี้เหตุการณ์ในหลายพื้นที่กลับสู่ภาวะปกติและกำลังอยู่ในเรื่องของการฟื้นฟูทั้งสภาพความเป็นอยู่ บ้านเรือนที่อยู่อาศัยและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือสภาพจิตใจให้กลับมาเหมือนเดิม

สำหรับกรมวิชาการเกษตรทั้งตึกกสิกรรมซึ่งเป็นตึกหลักของกรมวิชาการเกษตร รวมถึงหน่วยงานในสังกัดที่อยู่ภายในบริเวณเกษตรกลางบางเขน ทุกพื้นที่เต็มไปด้วยมวนน้ำจำนวนมาก การสัญจรไปมาเป็นไปด้วยความยากลำบาก ในช่วงที่เกิดวิกฤตน้ำท่วม กรมวิชาการเกษตรได้มีการจัดรถบรรทุกที่มีความสูงเหนือระดับน้ำที่ท่วมเพื่อบริการรับและส่งเจ้าหน้าที่ให้ได้รับความสะดวกในการเข้ามาปฏิบัติงานในกรมวิชาการเกษตร

สำหรับเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งยิ่งใหญ่ในครั้งนี้ คงจะเป็นบทเรียนราคาแพงสำหรับคนกรุงเทพที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมกับเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นซ้ำอีกในอนาคต ซึ่งเราไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นซ้ำอีกหรือไม่ ทางที่ดีเราคงต้องเตรียมความพร้อมเอาไว้ดีกว่า ก่อนที่สิ่งต่างๆ มันจะสายเกินแก้

วิกฤตน้ำท่วมในครั้งนี้ได้พัดพาเอาความเสียหายในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน เงินทอง ของมีค่า บ้านเรือน ฯลฯ และคงจะปฏิเสธไม่ได้ว่า

พื้นที่การเกษตรของเกษตรกรในหลายพื้นที่ตามข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก พื้นที่การเกษตรได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง ซึ่งขณะนี้ก็มีหลายๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนกำลังดำเนินการให้ความช่วยเหลือกับเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อน

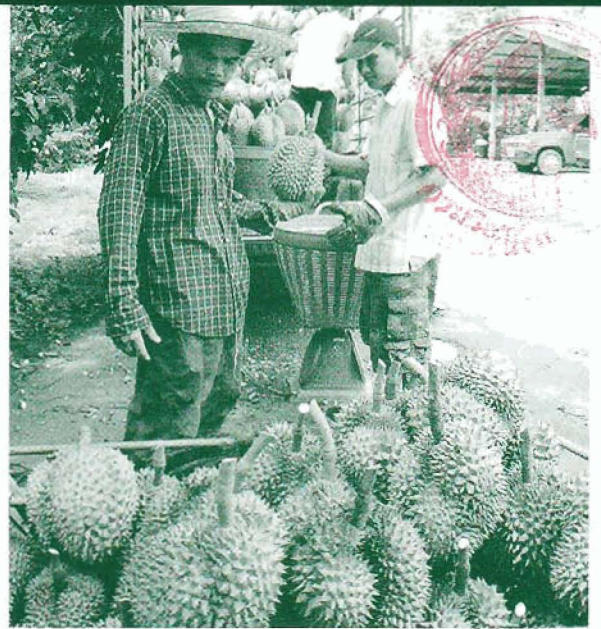
ผลิใบฯ ฉบับนี้จะนำแง่มุมหนึ่งในอีกหลายๆ แแง่มุม สำหรับการฟื้นฟูอาชีพด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรที่กำลังได้รับผลกระทบกับปัญหาการขาดแคลนกิ่งพันธุ์ทุเรียนและกิ่งพันธุ์ส้มโอที่จะนำไปปลูกเพื่อทดแทนกับต้นทุเรียนและส้มโอที่เสียหายไปกับภัยน้ำท่วม

หากจะกล่าวถึงทุเรียนเมืองนนท์ หลายๆ ท่านที่ชื่นชอบในการบริโภคทุเรียนอาจจะมีความเข้าใจว่า จากเหตุการณ์น้ำท่วมที่ผ่านมา พื้นที่ปลูกทุเรียนอาจจะได้รับผลกระทบตามไปด้วย และอาจจะกังวลว่าในฤดูกาลที่จะถึงนี้จะมีทุเรียนเมืองนนท์ให้ได้บริโภคกันอีกหรือไม่

เหตุการณ์น้ำท่วมที่ผ่านมา กรมวิชาการเกษตรเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ขณะนี้กำลังให้การฟื้นฟูอาชีพให้กับเกษตรกร โดย นายจิรากร โกศัยเสวี อธิบดีกรมวิชาการเกษตร บอกว่าปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นนั้น ส่งผลกระทบต่อแหล่งปลูกไม้ผลที่ได้รับการขึ้นทะเบียน ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์หลายชนิด ทั้งสวนทุเรียนก้านยาวเมืองนนท์ สวนส้มโอทองดีและส้มโอขาวน้ำผึ้งจังหวัดนครปฐม รวมทั้งสวนส้มโอขาวแตงกวาของจังหวัดชัยนาท จากการสำรวจในส่วนของสวนทุเรียนจังหวัดนนทบุรี พบว่าพื้นที่ปลูกทุเรียนเสียหายจากน้ำท่วมจำนวน 2,898.75 ไร่ เกษตรกร 913 ราย จากทั้งหมด 2,941.75 ไร่ เกษตรกร 935 ราย ซึ่งขณะนี้เหลือเพียง 43 ไร่เท่านั้น อยู่ในพื้นที่ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จำนวน 15 ไร่ และตำบลราชกรัณียัม อำเภอลำไทรน้อย 28 ไร่

สำหรับแนวทางในการฟื้นฟูการปลูกทุเรียนของเกษตรกรจังหวัดนนทบุรีนั้น กรมวิชาการเกษตรได้มีแผนเร่งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เช่น โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพื้นเมืองอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อร่วมบูรณาการปรับปรุงและฟื้นฟูสภาพพื้นที่ปลูกเดิมที่ได้รับความเสียหายให้มีความเหมาะสมในการปลูกทุเรียนใหม่อีกครั้ง ในขณะเดียวกันยังจะเร่งส่งเสริมให้นำพันธุ์ทุเรียนดั้งเดิมของจังหวัด

นนทบุรี พันธุ์ทุเรียนพื้นเมืองโบราณและพันธุ์ทุเรียนเศรษฐกิจมาปลูกทดแทนสวนเดิมพร้อมสนับสนุนการปลูกสร้างสวนใหม่ และยังมีแผนกำหนดมาตรการและวางแผนทางป้องกันน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นซ้ำอีกในอนาคตด้วย

ในส่วนของทุเรียน ปัจจุบันกรมวิชาการเกษตรมีแปลงอนุรักษ์พันธุ์ทุเรียนอันเนื่องมาจากโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้รวบรวมพันธุ์ทุเรียนพื้นเมืองโบราณไว้ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ไม่น้อยกว่า 100 พันธุ์ ทั้งยังรวบรวมพันธุ์ทุเรียนพันธุ์ดั้งเดิมจากจังหวัดนนทบุรีอีกประมาณ 60 พันธุ์ ไว้ที่ศูนย์พัฒนาไม้ผลเศรษฐกิจภาคตะวันออก จังหวัดจันทบุรีด้วย ซึ่งขณะนี้กรมวิชาการเกษตรได้มีแผนเร่งผลิตกิ่งพันธุ์ทุเรียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับความต้องการของเกษตรกรชาวสวนทุเรียนจังหวัดนนทบุรีที่จะนำไปปลูกใหม่หลังน้ำลด และหลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมเข้าสู่ภาวะปกติ

สำหรับทุเรียนพันธุ์ดั้งเดิมจากจังหวัดนนทบุรีที่กรมวิชาการเกษตรได้รวบรวมพันธุ์ไว้ 60 พันธุ์นั้นมีทั้งพันธุ์หายากและมีพันธุ์ปลูกที่น่าสนใจ เช่น พันธุ์ทองย้อยฉัตร ทองย้อยเดิม ทับทิม กำปันทาแพ ชมพูศรีย่ามะหวาด ชายมะไฟ พันธุ์ก้านยาวพวง หมอนทองหลวงทอง กบแม่เต่า กบตาขำ และกบชายน้ำ เป็นต้น

นายทวีศักดิ์ แสงอุดม นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร บอกถึงเรื่องนี้ว่าสายพันธุ์ทุเรียนนนท์ที่นิยมปลูกคือ พันธุ์ก้านยาว ซึ่งมีเนื้อละเอียด เหนียว รสชาติอร่อย หวานมัน ราคาแพง และพันธุ์หมอนทอง ซึ่งมีรสชาติอร่อย หวานมันเช่นกัน และมีเนื้อค่อนข้างหนา นอกจากนี้ ยังมีพันธุ์พื้นเมืองต่างๆ เช่น กบแม่เต่า ที่มีผลขนาดปานกลาง เนื้อละเอียด รสหวาน มีสีเนื้อเหลืองเข้ม พันธุ์หลวง แม้จะมีผลคุดและบิดเบี้ยว แต่รสชาติดี อร่อย รวมทั้งพันธุ์กบชายน้ำ ที่มีเนื้อละเอียด รสชาติหวานมันอร่อย

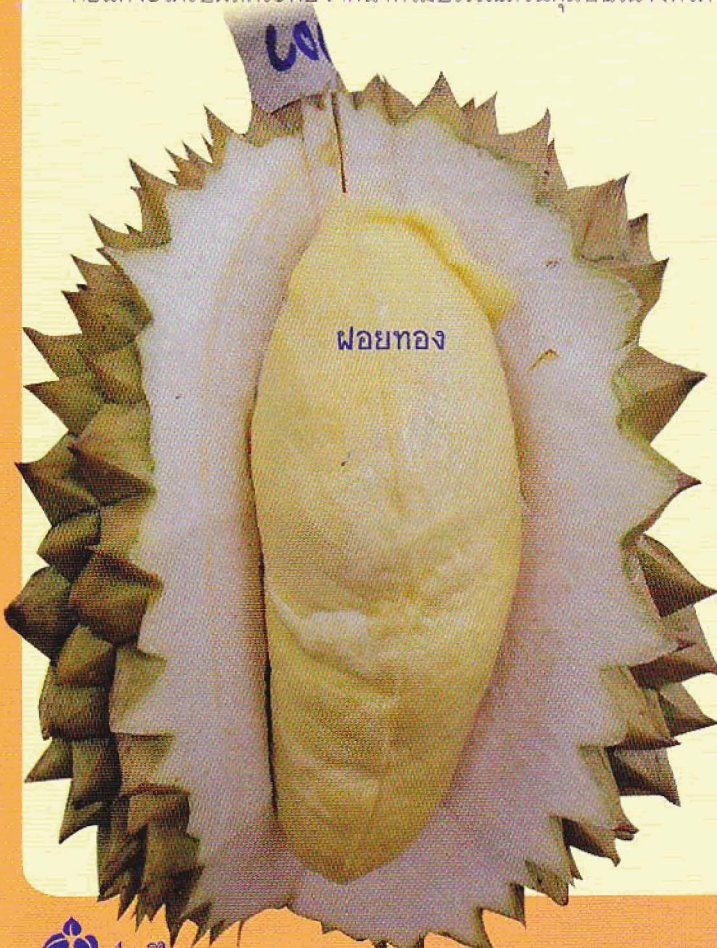
ทุเรียนจังหวัดนนทบุรีส่วนใหญ่จะให้ผลผลิตประมาณ 5 - 20 ผล/ต้น ซึ่งน้อยกว่าทุเรียนในพื้นที่ภาคตะวันออกที่ให้ผลผลิตสูงถึง 50 - 200 ผล/ต้น เนื่องจากชาวสวนปล่อยให้ต้นทุเรียนออกดอกและติดผลตามธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดการเพื่อเพิ่มการออกดอกและติดผล ประกอบกับโครงสร้างของต้นที่สูงและมีกิ่งก้านสาขาน้อยด้วย การที่ผลผลิตทุเรียนนนทบุรีมีน้อยจึงทำให้ราคาขายปรับตัวสูงขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเร่งฟื้นฟูแหล่งปลูกทุเรียนของนนทบุรีให้กลับมาโดยเร็ว

ทุเรียนในจังหวัดนนทบุรีจะขยายพันธุ์โดยการเสียบยอดกับต้นตอ ซึ่งต้นตอนั้นอาจจะเป็นต้นทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง โดยจะปลูกแบบยกร่องสวนเพื่อให้มีการระบายน้ำได้ดี เมื่อชุดหลุมกลบจะทำการหลังเต่าไม่ให้แน่นขัง และการถ่ายเทอากาศดีขึ้นเพราะดินส่วนใหญ่จะเป็นดินเหนียว การดูแลต้องระวังในเรื่องของรากเน่า โคนเน่า ที่มาจากการระบายน้ำไม่ดี โดยเฉพาะช่วงหน้าฝน รวมทั้งในช่วงใบอ่อน จะต้องระวังโรคใบติด เกิดจากเชื้อรา ใบจะเป็นรอยคล้ายๆ ถูกน้ำร้อนลวก สำหรับการให้ผลผลิตทุเรียนในภาคตะวันออกโดยทั่วไปจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่ออายุ 4 ปี และจะให้ผลผลิตสูงสุดเมื่ออายุประมาณ 12 ปีขึ้นไป

สำหรับแนวทางในการแก้ไขและป้องกันการสูญพันธุ์ทุเรียนเมืองนนท์เมื่อประสบกับปัญหาน้ำท่วมที่ผ่านมา กรมวิชาการเกษตรโดยนายจิรากร โกศัยเสวี อธิบดีกรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยพืชสวนจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปประสานงานกับจังหวัดนนทบุรี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกร เพื่อดำเนินการเข้าไปเก็บยอดพันธุ์ทุเรียนดี ๆ จากต้นก่อนที่จะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมบริเวณสวนทุเรียนในจังหวัด

นกหยิบ

ฝอยทอง

นนทบุรี เพื่อเป็นยอดพันธุ์และนำไปเสียบไว้กับต้นในแปลงแม่พันธุ์ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี โดยหลังจากนี้ กรมวิชาการเกษตรจะผลิตกิ่งพันธุ์ทุเรียนเพื่อนำกลับไปให้ชาวสวนทุเรียนจังหวัดนนทบุรีปลูกใหม่อีกครั้งหลังน้ำลด รวมทั้งมีการปรับปรุงและฟื้นฟูสภาพพื้นที่ปลูกทุเรียนในจังหวัดนนทบุรีให้มีความเหมาะสมในการปลูกทุเรียนใหม่อีกครั้ง ตลอดจนหาแนวทางป้องกันน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นได้อีกในอนาคตอย่างยั่งยืน

ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะรู้จักทุเรียนอยู่ไม่กี่พันธุ์ แต่ในความเป็นจริงแล้วสายพันธุ์ทุเรียนในเมืองไทยมีสายพันธุ์อยู่เป็นจำนวนมาก หากจะพูดถึงความหลากหลายของกลุ่มพันธุ์ทุเรียนในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม **กลุ่มกบ** ได้แก่ พันธุ์กบสุวรรณ กบตาท้วม กบสีนาก กบการะเกด กบรัศมี กบหน้าศาล กบดำ กบเจ้าคุณ กบวัดกล้วย กบตาข่า กบแม่เต่า และกบมังกร **กลุ่มลวง** ได้แก่ พันธุ์ย่ามะवाद ลวงทอง ขมพูศรี **กลุ่มทองย้อย** ได้แก่ พันธุ์ทองย้อย ฉัตรสีทอง นมสวรรค์ ทับทิม และธณีไหว **กลุ่มก้านยาว** ได้แก่ ก้านยาว ก้านยาวสีนาก ต้นใหญ่ **กลุ่มกำปัน** ได้แก่ พันธุ์ปิ่นทอง ชายมะไฟ กำปันตาเพชร กำปันดำ และกำปันตาแพ และ**กลุ่มอื่น ๆ** ได้แก่ พันธุ์ทองเพ็ง ใ้แม่นจอกลอย ดาวกระจาย เมล็ดเมียน ตะพานน้ำ หมอนข้าง เนื้อเหลือง ใ้ฉางยาว สีทอง ยินดี นกหยิบ ชายมังคุด สาวชมเห็ด ลำเจียก ใ้ใหม่ ทองก้อน ฝอยทอง ทองแดง ก้านสั้น และพันธุ์สาวใหญ่ เป็นต้น

หากมองย้อนกลับมาในเรื่องของ ส้มโอทองดีและส้มโอขาวน้ำผึ้งของจังหวัด นครปฐม ซึ่งเป็นผลไม้อีกชนิดหนึ่งที่ได้รับ ผลกระทบจากน้ำท่วม โดยมีแหล่งปลูกที่สำคัญ ในอำเภอสามพราน รวมพื้นที่ปลูกกว่า 5,000 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ปลูกส้มโอร้อยละ 80 ของ จังหวัดนครปฐม

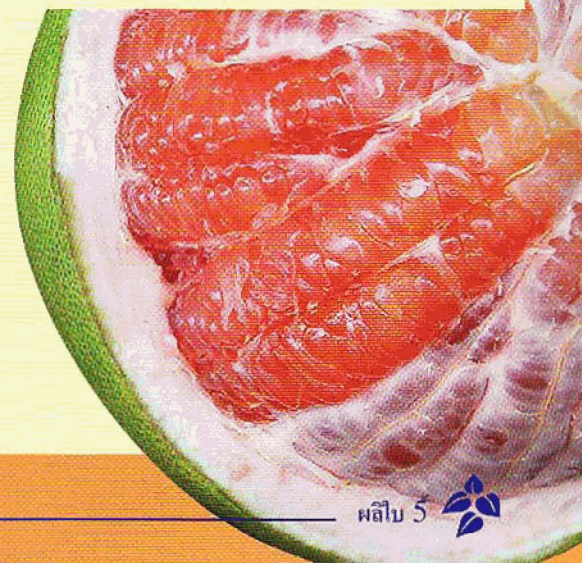
การดูแลส้มโอจะต้อง ระวังเรื่องโรคแคงเกอร์ โดยจะมีลักษณะคล้ายสะเก็ด สีน้ำตาล โรคนี้เกิดจากเชื้อ แบคทีเรีย และสามารถเกิดขึ้น ได้กับทุกส่วนของต้นส้มโอ ทั้ง กิ่ง ใบ ผล และเกษตรกรควร ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคออกแล้วนำไปเผาทิ้ง ไม่ทิ้งไว้ในแปลง เพราะ เชื้อโรคสามารถแพร่กระจายได้ ก็จะสามารถลดการเกิดโรคแคงเกอร์ได้อีกวิธี หนึ่ง นอกจากนั้นยังมีโรครากเน่า โคนเน่า เช่นเดียวกับทุเรียนด้วย

การให้ผลผลิตของส้มโอจะให้ผลผลิตในช่วง 4 ปี ประมาณ 10 - 20 ผล/ต้น ถ้าส้มโอมีอายุ 7 - 8 ปี จะให้ผลผลิต 60 - 80 ผล/ต้น ถ้ามีอายุ 9 - 10 ปี จะให้ผลผลิตมากถึง 90 - 100 ผล/ต้น โดยเฉลี่ยแล้วส้มโอในภาคกลางจะให้ ผลผลิตลดลงเมื่ออายุ 10 ปีขึ้นไป สำหรับส้มโอ นครชัยศรี จะเป็นที่ต้องการของตลาด แต่ในขณะที่เดียวกันสวนส้มโอ ในจังหวัดนครปฐมก็มีจำนวนน้อยลงไป เนื่องจากปัจจุบัน เกษตรกรหันไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลผลิตเร็ว หรือใช้พื้นที่ทาง ด้านการเกษตรไปดำเนินการเป็นบ้านจัดสรร ที่อยู่อาศัยมากขึ้น ทำให้พื้นที่ปลูกส้มโอลดลงเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปีที่ประสบกับปัญหาน้ำท่วมจึงทำให้ผลผลิตส้มโอออกสู่ ตลาดลดลงตามไปด้วย

แนวทางแก้ไขปัญหาและป้องกันการสูญเสียส้มโอ นั้นจะดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกับทุเรียนเมืองนนท์ คือ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปนำยอดหรือตาจากพันธุ์ดี ของเกษตรกรไปติดตาหรือเสียบกิ่งต้นตอหรือต้นพันธุ์ในแปลง รวบรวมพันธุ์ของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย พิจิตร และศรีสะเกษ

เพื่อจะได้ขยายพันธุ์ให้กับเกษตรกร ต่อไปหลังจากน้ำท่วมลดลงเข้าสู่ภาวะปกติ ในส่วนที่สำคัญที่สุด กรมวิชาการ เกษตรมีการจัดทำแปลงต้นแบบในการ ฟื้นฟูและการทำสวนใหม่แบบครบวงจรโดย ใช้เทคโนโลยีการจัดการผลิตด้าน ต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ดินและ ปรับปรุงดินก่อนปลูก ตลอดจนการให้ ธาตุอาหารตามความต้องการของพืช การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การเตรียมต้นพันธุ์ดี การควบคุมทรงพุ่ม การควบคุมโรค และแมลง การควบคุมการออกดอก ติดผล การให้ผลผลิตและเทคโนโลยี หลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เพื่อให้ เกษตรกรได้เรียนรู้และนำไปปฏิบัติใน การจัดการสวนของตนเอง

สำหรับผลไม้ทั้ง 2 ชนิด ทั้งทุเรียน เมืองนนท์ และส้มโอ นครปฐม จะยังคงมีให้ รับประทานกันอย่างแน่นอน สำหรับในฤดูกาลต่อไปอาจ จะมีผลผลิตที่ออกมาค่อนข้างน้อย เนื่องจากว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ได้ รับผลกระทบจากน้ำท่วม แต่ก็ยังสบายใจได้ว่าผลไม้ทั้ง 2 ชนิด นี้จะยังคงมีกิ่งพันธุ์ที่สมบูรณ์ที่กรมวิชาการเกษตรได้เก็บรักษา เอาไว้รวมทั้งไม้ผลพื้นเมืองอีกหลายชนิดมิให้สูญพันธุ์ไปรวมถึง รสชาติก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง คงความเป็นเอกลักษณ์ และมั่นใจ ได้ว่าหลังน้ำลดแล้วกรมวิชาการเกษตรจะมีกิ่งพันธุ์ของผลไม้ ทั้ง 2 ชนิดให้เกษตรกรได้นำไปปลูกกันอย่างแน่นอน ทั้งนี้ ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับเกษตรกรด้วยเช่นเดียวกันว่าจะเลือกเส้นทาง ของภาคเกษตรกรรม ที่ต้องใช้ทั้งความอดทนกับระยะเวลา ในการปลูกซึ่งต้องใช้เวลาค่อนข้างนานกว่าจะเก็บผลผลิตได้ รวมทั้งการดูแลรักษาเอาใจใส่ไม่ให้เกิดโรคที่จะตามมา อีกมากมาย แต่ผู้เขียนเชื่อว่า หากเกษตรกรได้รับความรู้จาก เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรที่มีการค้นคว้า วิจัยมาเป็น อย่างดีแล้ว และสามารถนำมาถ่ายทอดสู่เกษตรกรรวมทั้งประกา นักวิชาการอย่างใกล้ชิด เชื่อว่าเวลาที่เสียไปจะคุ้มค่ากับสิ่งที่ได้ รับผิดชอบต่อกลับคืนมาอย่างแน่นอน 🌸

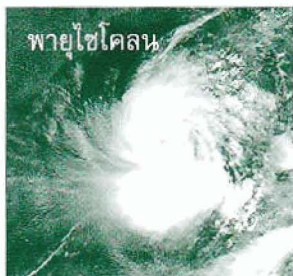

รู้จักพายุหมุน เขตร้อนในไทย

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ (Climate Change) มีความแปรปรวนมากขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ ฤดูกาล พายุฝนที่มีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการเข้ามาของพายุหมุนเขตร้อน หรือพายุไซโคลน (Cyclone) ที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศต่างๆ มากมาย ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมถึงมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศมากมายมหาศาล

พายุหมุนเขตร้อน มีถิ่นกำเนิดเหนือมหาสมุทรในเขตร้อนแถบละติจูดต่ำ มีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่ใหญ่นัก ประมาณ 100 กิโลเมตรขึ้นไป เกิดขึ้นพร้อมกับลมที่พัดรุนแรงมาก ระบบการหมุนเวียนของลมเป็นไปโดยพัดเวียนเป็นวงวนเข็มนาฬิกา (Cyclonically) ในซีกโลกเหนือ ส่วนทางซีกโลกใต้พัดเวียนตามเข็มนาฬิกาเข้าสู่ศูนย์กลางพายุ ยิ่งใกล้ศูนย์กลางลมจะหมุนเกือบเป็นวงกลม และมีความเร็วสูงที่สุด ลมที่ใกล้ศูนย์กลางมีความเร็วตั้งแต่ 117 กิโลเมตร/ชั่วโมง (64 นอต) ขึ้นไป บางครั้งมีความเร็วลมเกินกว่า 300 กิโลเมตร/ชั่วโมง (175 นอต) ความกดอากาศต่ำสุดที่บริเวณศูนย์กลางพายุโดยทั่วไปต่ำกว่า 1,000 มิลลิบาร์ มีลักษณะอากาศเลวร้ายติดตามมาด้วย เช่น ฝนตกหนักมากกว่าฝนปกติธรรมดาที่เกิดในเขตร้อน บางครั้งมีพายุฟ้าคะนองเกิดขึ้นด้วย ฝนและเมฆมีลักษณะไม่เหมือนกันนักในพายุแต่ละลูก ส่วนใหญ่จะเห็นเป็นแนวโค้งหมุนเข้าหาศูนย์กลางหรือตาพายุ มีเมฆประเภทคิวมูลัส (Cumulus) และคิวมูโลนิมบัส (Cumulonimbus) ที่มีฝนอยู่ด้วย เกิดคลื่นสูงใหญ่ในทะเล

บริเวณที่มีพายุหมุนเขตร้อนเกิดขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ มหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก ทางตะวัน

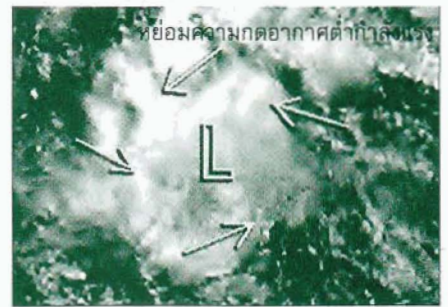
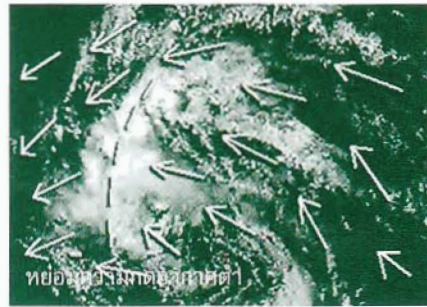
ตกของลองจิจูด 170° ตะวันออก เมื่อมีกำลังแรงสูงสุด เรียกว่า “ไต้ฝุ่น” เกิดมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนตุลาคม บริเวณมหาสมุทรแอตแลนติกเหนือแถวทะเลแคริบเบียนและอ่าวเม็กซิโก เรียกว่า “เฮอริเคน” เกิดมากในเดือนสิงหาคม ถึงเดือนตุลาคม

- มหาสมุทรแปซิฟิกเหนือ ผีงตะวันตกของประเทศเม็กซิโก เรียกว่า “เฮอริเคน”
- บริเวณมหาสมุทรอินเดียเหนือ อ่าวเบงกอล เรียกว่า “ไซโคลน”
- บริเวณมหาสมุทรอินเดียเหนือ ทะเลอาระเบีย เรียกว่า “ไซโคลน”
- มหาสมุทรอินเดียใต้ ตะวันตกของลองจิจูด 90° ตะวันออก เรียกว่า “ไซโคลน”
- มหาสมุทรอินเดียใต้ ตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปออสเตรเลีย เรียกว่า “วิลลี่ วิลลี่”

ความเร็วลมสูงสุดที่บริเวณใกล้ศูนย์กลางนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความรุนแรงของพายุ ซึ่งในขบวนการมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกและทะเลจีนใต้มีการแบ่งตามข้อตกลงระหว่างประเทศดังนี้

- พายุดีเปรสชัน ความเร็วลมไม่เกิน 33 นอต (61 กิโลเมตร/ชั่วโมง)
- พายุโซนร้อน ความเร็วลม 34-63 นอต (62-117 กิโลเมตร/ชั่วโมง)
- ไต้ฝุ่น ความเร็วลม 64 นอตขึ้นไป (118 กิโลเมตร/ชั่วโมงขึ้นไป)

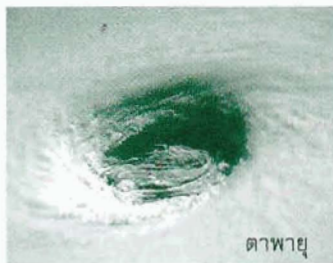
พายุดีเปรสชันเป็นพายุที่มีระดับความรุนแรงน้อยที่สุด ส่วนไต้ฝุ่นเป็นพายุที่มีระดับความรุนแรงสูงสุด ซึ่ง

เส้นผ่าศูนย์กลางอาจถึง 1,000 กิโลเมตรหรือมากกว่านั้น ความเร็วลมใกล้ศูนย์กลางอาจสูงถึง 250 หรือ 300 กิโลเมตร/ชั่วโมง อันตรายจากน้ำท่วมหรือคลื่นลมแรงจึงมีมาก

ไต้ฝุ่นในระยะเริ่มแรกจะมีลมพัดเข้าหาศูนย์กลางอย่างรุนแรง ทำให้ความกดอากาศบริเวณศูนย์กลางต่ำมาก การพัดเข้าหาศูนย์กลางอย่างรุนแรงของลมทำให้เกิดการหมุนเวียนของลมในระดับสูงขึ้นไปด้วย การหมุนเวียนที่เกิดขึ้นสังเกตได้จากกำแพงเมฆหนารอบๆ ตาพายุ ซึ่งมีลมพัดรุนแรง ผ่นตกหนัก และมีการปลดปล่อยความร้อนจำนวนมาก ส่วนบริเวณถัดเข้ามาจากกำแพงเมฆจะมีลมค่อนข้างอ่อน (น้อยกว่า

12 นอต หรือประมาณ 22 กิโลเมตร/ชั่วโมง) บริเวณนี้เรียกว่า "ตาพายุ" โดยจะไม่มีฝน และแสงอาทิตย์สามารถส่องผ่านได้ ตาพายุมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10-50 กิโลเมตร

พายุไต้ฝุ่นมีพลังงานมากมายมหาศาล โดยได้รับพลังงานมาจากพลังงานความร้อนแฝง ซึ่งไอน้ำในทะเลกลั่นตัวเป็นน้ำ ในหนึ่งวันไต้ฝุ่นสามารถผลิตพลังงานได้เท่ากับลูกกระเบิดไฮโดรเจนขนาด 1 ล้านตันของ ทีเอ็นที ได้มากกว่า 1,000 ลูก ด้วยเหตุนี้เมื่อไต้ฝุ่นเคลื่อนขึ้นฝั่ง ผ่านพื้นดินและภูเขา จึงขาดพลังงานเสริมทำให้พายุอ่อนกำลังลง หรือเมื่อมีมวลอากาศเย็นเข้ามาผสมผสาน พลังงานของไต้ฝุ่นจะลดลงและค่อยๆ สลายตัว

ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากพายุเขตร้อนเหล่านี้ ได้แก่ ลมพัดแรง (Violent Winds) คลื่นพายุซัดฝั่ง (Storm Surges) ซึ่งเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ คลื่นพายุซัดฝั่งและฝนที่ตกอย่างหนัก (Torrential Rain) อาจทำให้เกิดน้ำท่วมได้ และการพังทลายของพื้นที่ลาดเอียง ซึ่งอาจเกิดจากการกัดเซาะของพื้นที่ชายฝั่งทะเล ทำลายเส้นทางคมนาคมเสาไฟฟ้าล้ม อาจทำให้เกิดไฟฟ้าลัดวงจร และก่อให้เกิดเพลิงไหม้ตามมาได้ ทำให้น้ำใช้ในการอุปโภคบริโภคสกปรก

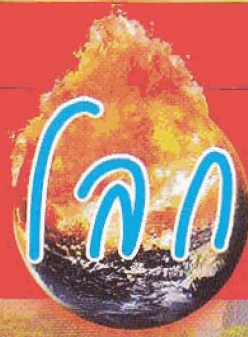

จากเหตุผลดังกล่าวพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยส่วนใหญ่จึงมีกำลังแรงในชั้นพายุดีเปรสชัน โดยเฉพาะประเทศไทยตอนบน ซึ่งล้อมรอบด้วยประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ พม่า เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ส่วนภาคใต้เป็นพื้นที่เปิดติดฝั่งทะเล เมื่อมีพายุหมุนเขตร้อนก่อตัวหรือเคลื่อนตัวเข้ามาทางอ่าวไทยจึงมีโอกาสเคลื่อนขึ้นฝั่งภาคใต้ได้ ในขณะที่ยังมีกำลังแรงและก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อชีวิตและทรัพย์สินทั้งบนฝั่งและในอ่าวไทย

จะเห็นได้ว่า ผลกระทบจากโลกร้อน หรือสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละวัน ที่เกิดจากปล่อยมลพิษต่างๆ ทั้งจากภาคอุตสาหกรรม การปล่อยควันพิษจากท่อไอเสียรถ การตัดไม้ทำลายป่า และอื่นๆ ทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ทั้งอุทกภัย และภัยแล้ง ที่ส่งผลกระทบต่ออย่างหนักสร้างความเดือดร้อน ความเสียหายให้กับประชาชนและเกษตรกรมากมายส่งผลเสียทั้งในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม สูญเสียรายได้เข้าประเทศหลายล้านบาท ดังนั้นเราในฐานะมนุษย์คนหนึ่งที่อยู่บนโลกใบนี้ต้องร่วมแรงร่วมใจกันลดการปล่อยมลพิษทำลายโลกของเรา ช่วยกันปลูกต้นไม้ให้มากขึ้น ลดการตัดไม้ทำลายป่า เพื่อโลกสีเขียวของเราจะยังคงอยู่ต่อไป...

เดือนที่ 11 โลกยังร้อน

ไม่อยากจะเชื่อเลยว่า เวลาผ่านไปได้เดือนกว่าๆ ผู้เขียนยังไม่สามารถกลับไปยังบ้านพักของตนเองได้ แต่ยังมีชีวิตที่สถานที่ทำงานน้ำลดลงไปแล้ว ดังนั้นต้นฉบับจิกซองเดือนพฤศจิกายนจึงเป็นต้นฉบับที่เรียกได้ว่า “ต้นฉบับอพยพ” อย่างแท้จริง มีทั้งบรรยากาศริมฝั่งเจ้าพระยา บรรยากาศในห้องประชุม หรือแม้แต่บรรยากาศเพลินๆ หลังเวลาเลิกงาน ทั้งหมดที่เกิดขึ้นและสำเร็จได้เพราะมี dead line เป็นแรงบันดาลใจ ขอย้ำอีกครั้งว่าท่านผู้อ่านไม่ควรยึดเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะคุณสมบัติหนึ่งของนักปราชญ์คือต้องเป็นผู้ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจได้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้เขียนจึงไม่อาจจัดอยู่ในกลุ่มชนนี้ได้อย่างแน่นอน

ขณะที่ผู้รู้ทั้งหลายพยายามหาเหตุและผลมาอธิบายปรากฏการณ์มหาอุทกภัยในประเทศไทย อีกฟากฝั่งหนึ่งของโลกก็กำลังคร่ำครึกับการหาแนวทางในการปกป้องโลกใบนี้ให้พ้นจากภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ หรือ **Climate Change**

“จิกซอง” ฉบับนี้จึงขอนำเรื่องราวความก้าวหน้าในการจัดการปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกมาขยายให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้รับทราบไปพร้อมกัน โปรดติดตาม

ย้อนรอยภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง

จำได้ว่าผู้เขียนเคยนำเสนอเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกมาหลายโอกาส หลายตอน ตั้งแต่เรื่องดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาระดับโลกใหม่ๆ หากท่านผู้อ่านติดตาม “จิกซอง” มาตลอด คงพอมีข้อมูลเหตุของปัญหาและแนวทางในการจัดการปัญหาดังกล่าวของชาวโลกเป็นอย่างดี ตลอดจนความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการปัญหาดังกล่าว ดังนั้น จึงขอย้อนกลับไปเพียงว่า เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2535 มีการยอมรับ **อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change หรือ UNFCCC)** ในการ

ประชุมของสหประชาชาติที่กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา และเปิดให้ลงนามในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา หรือ ประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลก ที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2535 มีประเทศที่ร่วมลงนามจำนวน 154 ประเทศ ในจำนวนนั้นก็มีประเทศไทยของเราด้วย อนุสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2537 โดยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2537 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อครบ 90 วัน คือ วันที่ 28 มีนาคม 2538 และสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (ส.ผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ Focal Point ของประเทศไทย

อนุสัญญา UNFCCC มีเป้าหมายสำคัญที่จะทำให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ ระบบนิเวศสามารถปรับตัวได้ การผลิตอาหาร มั่นคง และมีการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งประเทศที่ลงนามในอนุสัญญา ต้องประเมินปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่างๆ ของตนเพื่อให้ทราบสัดส่วนในการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของแต่ละประเทศ และประเทศพัฒนาแล้วจะต้องมีพันธกรณีในการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามกรอบของ อนุสัญญา สำหรับประเทศไทยไม่ได้จัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่ต้องลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่อย่างไรก็ตามทุกประเทศจะต้องรายงานการเตรียมการปรับตัว เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและชีวภาพที่เป็นผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตามแบบจำลองที่กำหนด

โดยสรุปแล้ว อนุสัญญา UNFCCC มีหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ การป้องกันไว้ก่อน (Precautionary) ความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน (Common but differentiated responsibilities) และความเสมอภาค (Equity)

การบริหารจัดการให้เป็นไปตามอนุสัญญา UNFCCC กำหนดให้มืองค์กรที่เรียกว่า The Conference of the Parties หรือ COP เป็นองค์กรสูงสุด (Supreme body) มีการประชุมครั้งแรกที่กรุงเบอร์ลิน ในปี 2538 แต่ที่มมีความชัดเจนในการดำเนินการให้เป็นไปตามอนุสัญญาคือ การประชุมครั้งที่ 3 ที่เมืองเกียวโต

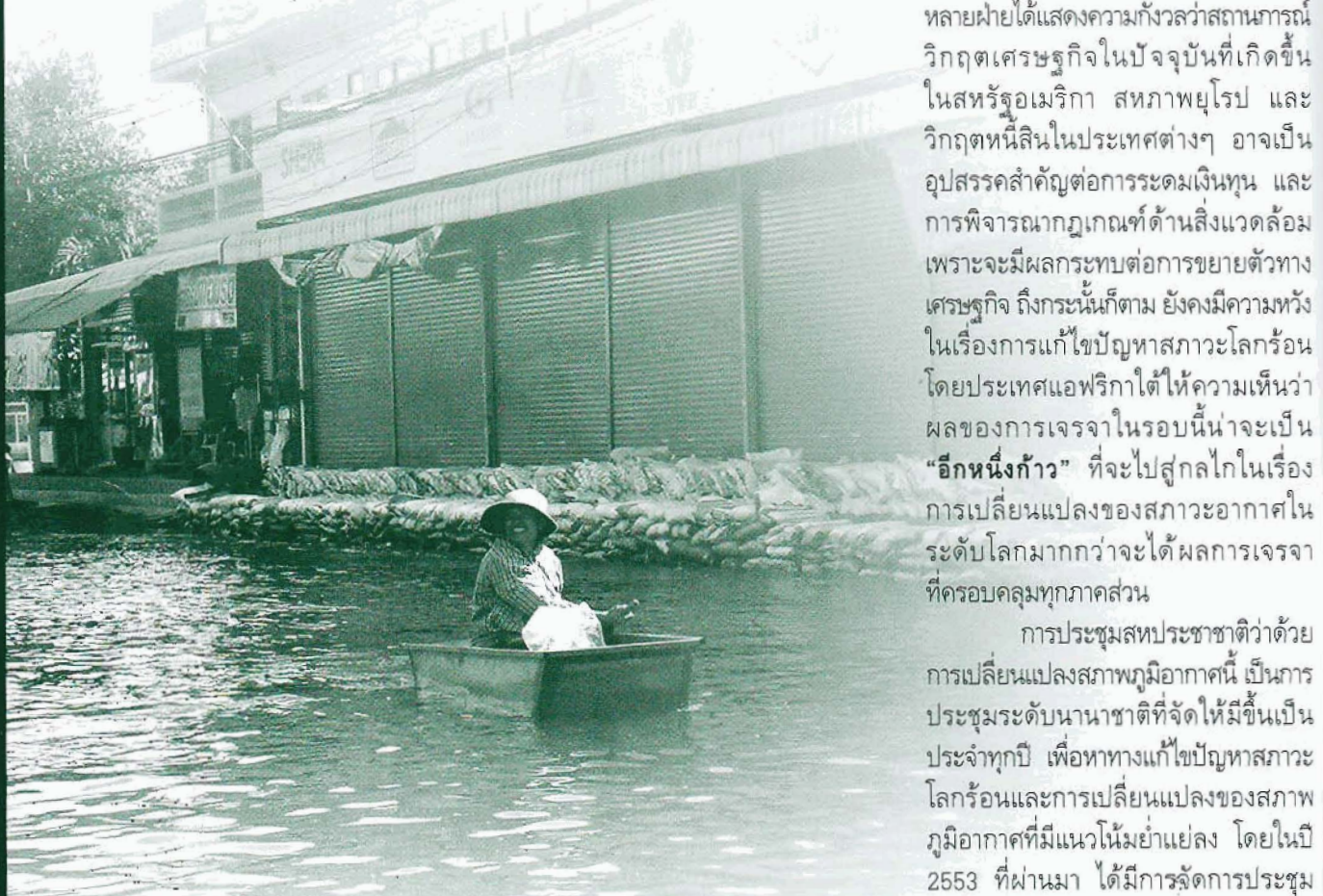
ซึ่งได้ยอมรับพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) โดยกำหนดให้ประเทศที่พัฒนาแล้วต้องลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงร้อยละ 5 ของการปลดปล่อยในปี 2533 ภายในปี 2551-2555 ทั้งนี้สามารถลดการปลดปล่อยจากนอกประเทศของตนได้ ส่วนประเทศกำลังพัฒนาให้ร่วมมือภายใต้โครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism หรือ CDM)

นอกจากนี้องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Program หรือ UNEP) และองค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (World Meteorological Organization หรือ WMO) ร่วมมือกันในปี 2531 จัดตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change หรือ IPCC) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายวิชาการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศต่างๆ ร่วมกันรวบรวมและสังเคราะห์ เผยแพร่ความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นกลางในการอ้างอิงต่างๆ โดยมีคณะทำงาน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 รับผิดชอบงานด้านภูมิอากาศเชิงวิทยาศาสตร์ กลุ่มที่ 2 รับผิดชอบงานด้านผลกระทบ การปรับตัว และความอ่อนไหว กลุ่มที่ 3 รับผิดชอบด้านการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยมีกลุ่มทำงานด้านการประเมินการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในลักษณะของกลุ่ม Task Force อีกด้วย

โลกร้อน ณ เมือง Durban

ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน - 9 ธันวาคม 2554 ได้มีการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 17 (17th United Nations Climate Change Conference) หรือ COP 17 ที่เมืองเดอร์บัน (Durban) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ภายใต้คำขวัญที่ว่า **Working Together: Saving Tomorrow Today** โดยมีผู้แทนประเทศสมาชิกมากกว่า 190 ประเทศ เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้

การประชุมสมัชชาประเทศภาคีพิธีสารเป็นส่วนหนึ่งของกรอบอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UN Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) โดยการประชุม COP 17 ในครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพิจารณาต่ออายุพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ซึ่งเป็นข้อตกลงในระดับนานาชาติที่วางเป้าหมายลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อันเป็นเหตุของปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก (Climate Change) โดยพิธีสารเกียวโตนี้ กำลังจะหมดอายุลงในปี 2555 (ค.ศ. 2012)

นอกจากนี้ชาติสมาชิกต่างๆ จะเจรจาหรือร่วมกันเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมถึงประเด็นการสนับสนุนเงินทุนให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาโดยประเทศพัฒนาแล้ว เพื่อนำไปดำเนินการในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศโลก ซึ่งคาดว่าจะมีความชัดเจนในด้านทำที่ของแต่ละประเทศมากยิ่งขึ้น

การประชุมครั้งนี้ ยังได้พยายามผลักดันการปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างจริงจังของประเทศสมาชิก ทั้งแผนปฏิบัติการบาหลี (Bali Action Plan) จากผลการประชุม COP 13 เมื่อปี 2550 (ค.ศ. 2007) และข้อตกลงแคนคูน (Cancun Agreement) ที่บรรลุขึ้นในการประชุม COP 16 เมื่อเดือนธันวาคม 2553 (ค.ศ. 2010) ที่เมืองแคนคูน ประเทศเม็กซิโก อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าจับตามองว่าการเจรจา COP 17 เพื่อต่ออายุพิธีสารเกียวโตนั้นจะดำเนินไปในทิศทางใด โดยหลายฝ่ายได้แสดงความกังวลว่าสถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และวิกฤตหนี้สินในประเทศต่างๆ อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการระดมเงินทุน และการพิจารณากฎเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม เพราะจะมีผลกระทบต่อ การขยายตัวของเศรษฐกิจ ถึงกระนั้นก็ตาม ยังคงมีความหวังในเรื่องการแก้ไขปัญหาสภาวะโลกร้อน โดยประเทศแอฟริกาใต้ให้ความเห็นว่า ผลของการเจรจาในรอบนี้น่าจะเป็น "อีกหนึ่งก้าว" ที่จะไปสู่กลไกในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศในระดับโลกมากกว่าจะได้ผลการเจรจาที่ครอบคลุมทุกภาคส่วน

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนี้ เป็นการประชุมระดับนานาชาติที่จัดให้มีขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาสภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มย่ำแย่ลง โดยในปี 2553 ที่ผ่านมา ได้มีการจัดการประชุม

สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 16 ที่เมืองแคนคูน ประเทศเม็กซิโก ระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน - 10 ธันวาคม 2553 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อจัดทำข้อตกลงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกหลังปี 2555 (ค.ศ. 2012) ซึ่งผลการประชุมยุติลงด้วยการรับรองเอกสารข้อตกลงแคนคูน (Cancun Agreement) ที่ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การระดมเงินทุนช่วยเหลือประเทศที่ได้รับผลกระทบต่อสภาวะโลกร้อน รวมไปถึงการกำหนดเป้าหมายควบคุมอุณหภูมิของโลกไม่ให้เพิ่มขึ้นเกินกว่า 2 องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับอุณหภูมิของโลกในยุคก่อนอุตสาหกรรม เป็นต้น

ทั้งนี้ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก ยังคงมีความเสี่ยงที่จะเข้าสู่ขั้นวิกฤต โดยสหประชาชาติเปิดเผยเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2554 ว่า ปีนี้เป็นปีที่มีอุณหภูมิสูงที่สุดเป็นอันดับ 10 นับตั้งแต่ปี 2393 (ค.ศ. 1850) จากปรากฏการณ์ลานีญา (La Nina) ซึ่งนักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง

ไปทั่วโลกโดยเฉพาะต่อสถานการณ์ความแห้งแล้ง และภาวะอดอยากอย่างรุนแรงในภูมิภาคของแอฟริกา (Horn of Africa)

การประชุมครั้งนี้เลขาธิการของ UNFCCC นาง Christiana Figueres ได้กล่าวไว้ในช่วงการเปิดการประชุมว่า ขอให้ผู้แทนทุกประเทศที่เข้าประชุมระลึกถึงคำกล่าวของ นายเนลสัน เมนเดลา อดีตผู้นำชาวมืดดำของแอฟริกาใต้ ที่ว่า ทุกสิ่งดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้จนกว่าเราจะได้ลงมือทำมัน เช่นเดียวกับการปฏิบัติตามพันธสัญญา หากทุกประเทศร่วมมือกันในการปฏิบัติตามเชื่อแน่ว่าจะต้องเป็นไปได้ โดยคาดหวังว่าจะบรรลุข้อตกลงด้านการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เป็นธรรมกับทุกฝ่ายและความรับผิดชอบร่วมกัน รวมทั้งแหล่งเงินทุนที่เรียกว่า Green Climate Fund ในการสนับสนุนกิจกรรมการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระยะยาว

ในขณะที่ประธานาธิบดีแอฟริกาใต้ นายเจค็อบ ซูมา ได้ชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อทวีปแอฟริกา ดังนั้นรัฐบาลทุกประเทศต้องร่วมมือกันในการป้องกันและลดผลกระทบดังกล่าวสำหรับแอฟริกาใต้เองประสบปัญหาหน้าท่วมบริเวณเขตชายฝั่งอย่างต่อเนื่องและรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนทั้งด้านที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่ทั่วไป การประชุม COP ครั้งที่ 17 จึงเป็นความหวังของประเทศต่างๆ ในการร่วมกันหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อการปกป้องอนาคตของมนุษยชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหวังที่จะให้ผลการประชุมที่ Cancun เมื่อปีที่ผ่านมาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ขณะที่เขียนต้นฉบับดังกล่าว การประชุมยังไม่สิ้นสุด จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่าการประชุมบรรลุผลสำเร็จตามที่นานาประเทศคาดหวังหรือไม่ แต่สิ่งที่เห็นอย่างชัดเจนคือผลกระทบที่ทั่วถึงไปในทุกภูมิภาคทั่วโลก การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก จึงเป็นเรื่องของมนุษย์ทุกคนที่อาศัยอยู่บนโลกใบนี้ร่วมกัน

เกษตรช่วยโลก

จากรายงานของสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงบรัสเซลส์ ได้สรุปรายงาน เรื่อง “แผนที่แสดงพื้นที่ในเขตร้อนของโลกที่มีโอกาสเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความไม่มั่นคงทางอาหารสูง” (Mapping Hotspots of Climate Change and Food Insecurity in the Global Tropic) โดยกลุ่มที่ปรึกษาการวิจัยทางการเกษตรระหว่างประเทศ (CGIAR-the Consultative Group on International Agricultural Research) ภายใต้โครงการศึกษาวิจัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เกษตรกรรมและ

ความมั่นคงทางอาหาร ระบุว่า บริเวณที่คาดว่าจะเผชิญกับภัยหนาวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากที่สุดน่าจะเป็นพื้นที่บริเวณเอเชียใต้และทวีปแอฟริกา บริเวณทะเลทรายซาฮารา (นั่นคือรวมอินเดียเกือบทั้งประเทศและแอฟริกาตะวันตก) เนื่องจากพื้นที่ในบริเวณดังกล่าว มีประชากรมากถึง 369 ล้านคนที่กำลังเผชิญกับภาวะความไม่มั่นคงทางอาหารและอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีการทำเกษตรกรรมเป็นหลัก และมีความเสี่ยงต่อการลดลงของระยะเวลาเพาะปลูกถึงร้อยละ 5 การเปลี่ยนแปลงในลักษณะดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อระดับผลผลิตและการเข้าถึงอาหารของประชากรภายในช่วงระยะเวลา 40 ปีข้างหน้า

กลุ่มนักวิจัยได้พิจารณาจากแบบจำลองสภาพภูมิอากาศและตัวชี้วัดปัญหาอาหารหลายประการ แล้วจึงสร้างเป็นชุดแผนที่ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับบริเวณที่มีโอกาสเผชิญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสูงกว่าจุดอื่นๆ (climate thresholds) บริเวณที่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (sensitive to climate shift) และบริเวณที่มีประวัติความไม่มั่นคงทางอาหารมาอย่างยาวนาน (long history of food insecurity) เมื่อนำเอาแผนที่ต่างๆ เหล่านี้มารวมกัน ทำให้มองเห็นภาพบริเวณที่มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้น โดยมีการพยากรณ์ว่าภายในช่วงกลางระหว่างปี ค.ศ. 2550 - 2560 อุณหภูมิสูงสุดโดยเฉลี่ยในแต่ละวันในช่วงที่เป็นฤดูเพาะปลูก อาจสูงขึ้นเกินกว่า 30 องศาเซลเซียส ซึ่งเกือบเป็นระดับสูงสุดที่พืชตระกูลถั่วจะทนทานได้ อีกทั้งยังเป็นระดับที่จะสร้างความเสียหายต่อการผลิตข้าวโพดและข้าวด้วยเช่นกัน

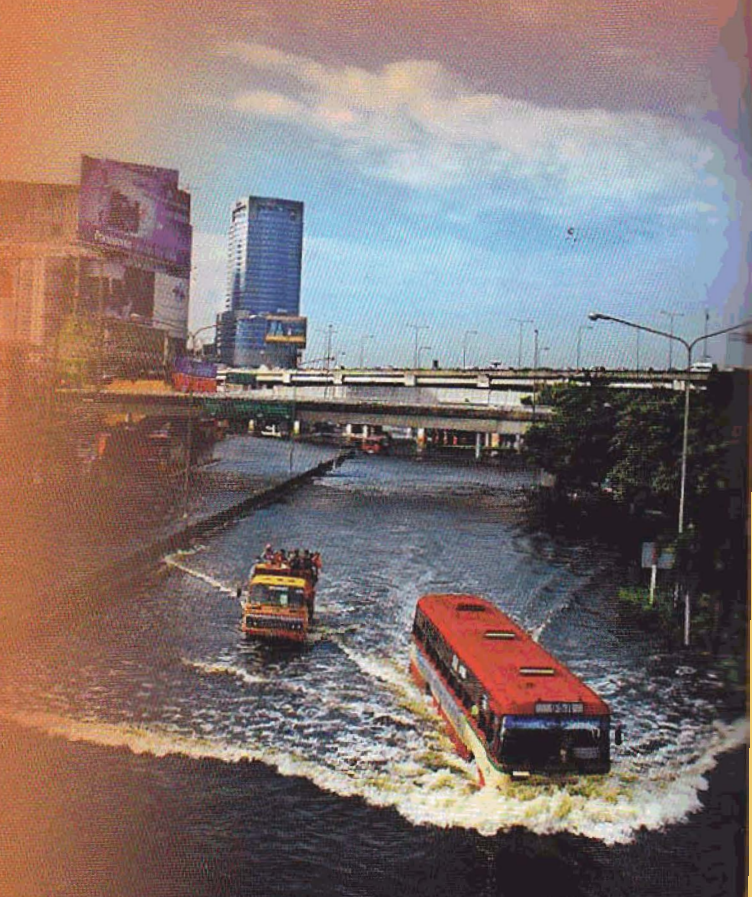

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนอกจากจะทำให้อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นแล้ว ยังมีผลกระทบต่อระยะเวลาในการเพาะปลูกอีกด้วย โดยพบว่าภายในปี ค.ศ. 2050 สภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกอาจลดลงเหลือน้อยกว่า 120 วันต่อฤดูในบริเวณที่มีการทำเกษตรกรรมมาก เช่น บริเวณตะวันออกเฉียงเหนือของบราซิลและเม็กซิโก เมื่อระยะเวลาเพาะปลูกลดลงเหลือน้อยกว่า 120 วัน นอกจากจะไม่เพียงพอต่อการเติบโตอย่างสมบูรณ์ของข้าวโพดและพืชอาหารที่สำคัญอื่นๆ แต่ยักรวมถึงพืชที่เป็นอาหารสัตว์อีกด้วย

สำหรับการค้าสินค้าโภคภัณฑ์ทางการเกษตรคาดว่าจะมีความสำคัญมากขึ้นในทุกภูมิภาค เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้ข้อจำกัดในการผลิตสินค้าเกษตรทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์ราคาอาหารสูงขึ้นในปี ค.ศ. 2008 และ 2010 ที่ทำให้ความมั่นคงทางอาหารกลายเป็นปรากฏการณ์ในระดับนานาชาติ และเป็นที่แน่นอนว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้การนำเข้าอาหารมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

รายงานของ CGIAR ดังกล่าว จึงมีประโยชน์ทำให้มองเห็นภาพชัดเจนมากขึ้นว่าพื้นที่ใดที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้ปัญหาความอดอยากและความยากจนทวีความรุนแรงมากขึ้น ในรายงานดังกล่าวได้ให้ข้อเสนอแนะว่าภาคเกษตรควรมีความพยายามมากขึ้นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงและรวดเร็ว และเกษตรกรในบางพื้นที่อาจต้องหันไปเพาะปลูกพืชชนิดใหม่หรือไม่ก็ต้องเปลี่ยนไปทำฟาร์มภายใต้ระบบใหม่เพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ศูนย์เพาะพันธุ์พืชของ CGIAR ทั่วโลกได้มุ่งการพัฒนาไปยังพันธุ์พืชที่มีความพร้อมต่อสภาพภูมิอากาศหรือ "climate ready crop varieties" โดยเป็นพืชที่ให้ผลผลิตสูงแม้ว่าจะอยู่ภายใต้สภาพแรงกดดันมากขึ้น ในขณะที่ประเทศบริเวณแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาทางตอนใต้ ซึ่งมีแนวโน้มอุณหภูมิสูงขึ้นจนไม่อาจเพาะปลูกข้าวโพดซึ่งเป็นพืชหลักได้ เกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวควรหันไปเพาะปลูกพืชอาหารชนิดอื่นแทน เช่น ข้าวฟ่างหรือมันสำปะหลัง จะช่วยตอบสนองความต้องการด้านโภชนาการของประชากรในประเทศ นอกจากนี้ เกษตรกรที่ปัจจุบันมุ่งเพาะปลูกพืชเพียงอย่างเดียวควรหันมาพิจารณากระบวนการเพาะปลูกแบบผสมผสานควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์หรือระบบวนเกษตรเพื่อรักษาและเพิ่มระดับการผลิตอาหาร

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่น่าสนใจ คือ งานวิจัยของศาสตราจารย์ Douglas Kell ที่แสดงให้เห็นว่าการปรับปรุงสายพันธุ์พืชใหม่ให้มีรากยาวเพิ่มขึ้น 2 เมตร สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการกักเก็บคาร์บอนของดินได้ โดยความยาวของรากที่เพิ่มขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดักจับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากอากาศมาสะสมในรากได้เพิ่มขึ้น โดยพบว่า การสะสมของคาร์บอนในดินที่ลึกลงไป 2 เมตร เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2 ก็จะช่วยให้มีคาร์บอนที่ถูกกักเก็บไว้ในดินเพิ่มขึ้นถึง 100 ตันคาร์บอน/เฮกตาร์ โดยคาร์บอนนั้นถูกกักเก็บไว้ในดินนานอย่างน้อยที่สุด 2 ปี และยังช่วยเพิ่มผลผลิตของพืชอย่างยั่งยืน (sustainable yield) เนื่องจากพืชสามารถกักเก็บน้ำและสารอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพและยาวนานขึ้น จึงทำให้พืชสามารถทนทานต่อความแห้งแล้ง สภาพน้ำท่วม หรือความท้าทายอื่นๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ดียิ่งขึ้นด้วย

พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า ทุกอย่างเป็นอนัตตา
ขอให้ทุกท่านตั้งมั่นอยู่ในความไม่ประมาท
เช่นเดียวกัน ภูมิอากาศโลกก็เป็นอนัตตา
จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างแน่นอน
แต่จะเปลี่ยนน้อยเปลี่ยนมาก เปลี่ยนไปเช่นไร
คำตอบอยู่ที่ตัวของท่านเอง

Season change อีกแล้ว ขอให้ทุกท่านตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

(ขอบคุณ : กองแอฟริกา กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา,
www.thaieurope.net , www.unfccc.int / ข้อมูล)

พบกับใหม่ฉบับหน้า...
สวัสดี

อนิคม

(คำตามฉีกของ : กองบรรณาธิการกองข่าววันสไมเปฯ กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
e-mail: asuwannakoot@hotmail.com)

น้ำท่วม และ ภัยแล้ง ในเมืองจีน

มหาอุทกภัย 2554 คงเป็นเรื่องราวความเดือดร้อนครั้งสำคัญในหน้าประวัติศาสตร์ไทยที่ไม่มีใครสามารถลืมเลือนได้ ความเดือดร้อน ความเสียหาย แพร่ขยายไปในหลายพื้นที่และนับวันก็ยิ่งขยายวงกว้าง ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ

หากลองนึกย้อนกลับไปเมื่อปลายปี 2553 ประเทศไทยก็เจอกับอุทกภัยอันหนักหนามาแล้วทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และเมื่อเดือนพฤษภาคม 2554 ภาคเหนือก็เกิดน้ำท่วมหนัก น้ำป่าไหลหลาก ก่อให้เกิดอุทกภัยครอบคลุมเกือบทุกจังหวัดในภาคเหนือ

หากหันกลับมามองที่กรุงเทพมหานคร ในบางพื้นที่ที่ไม่เคยน้ำท่วมเลยนับตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมาก็กลับท่วมอีกครั้ง และเป็นการท่วมในระดับที่หลาย ๆ คนรับสภาพไม่ได้ เกิดอะไรขึ้นกับโลกใบนี้...เพราะดวงเมือง หรือ เพราะพวกเรากันเอง ที่ต่างทำร้ายโลกของตน

แม้เหตุการณ์น้ำท่วมที่เกิดขึ้นจะคลี่คลายลงไปแล้ว แต่ร่องรอยความเสียหาย การสูญเสียทรัพย์สิน เงินทอง หรือแม้กระทั่งชีวิตของบุคคลอันเป็นที่รัก ก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ และไม่รู้ว่เมื่อไรจะจางหายไป

พวกเราไม่ทันได้ตั้งตัวในการป้องกันบ้านเรือนจากน้ำได้ตีมากนัก ทำได้เพียงการก่ออิฐ กระจอบทรายให้สูงเพื่อป้องกันน้ำเข้าตัวบ้าน และบ้านบางหลังน้ำก็ท่วมสูงเกินกว่าที่กันไว้ นั่นเป็นสิ่งที่พวกเราคาดไม่ถึง หลายต่อหลายเสียงบอกตรงกันว่า

“ตั้งแต่เกิดมายังไม่เคยเห็นน้ำท่วมสูงขนาดนี้” แล้วพวกเราจะต้องเริ่มต้นแก้ไขจากจุดไหน และในปีต่อไปจะต้องเตรียมพร้อมอย่างไร มีระบบการจัดการน้ำแบบไหน ป้องกันมากน้อยขนาดไหน ถึงจะป้องกันน้ำท่วมได้อย่างยั่งยืน

มีคนกล่าวว่า **“น้ำท่วม ดีกว่า ฝนแล้ง”** ข้อความดังกล่าวจริงแท้แค่ไหน ถ้าเป็นไปได้เราจะเลือกอันไหนดี ระหว่างน้ำท่วมหรือฝนแล้ง ซึ่งทั้ง 2 อย่างล้วนแต่สร้างปัญหาให้กับประชาชนทั้งสิ้น สร้างความเสียหายในด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านเกษตรกรรม หรือความเสียหายในภาคอุตสาหกรรม สูญเสียรายได้เข้าประเทศปีละหลายล้านบาทเรามาดูกันว่าผลเสียที่เกิดจากภัยพิบัติทั้ง 2 อย่างจะส่งผลกระทบต่อโลกของเรามากน้อยแค่ไหน...จากตัวอย่างประเทศจีนที่มีพื้นที่มากที่สุดในโลก

สาธารณรัฐประชาชนจีน หรือ เมืองจีน ที่เรารู้จักกันดี เป็นประเทศมหาอำนาจอีกประเทศหนึ่ง ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลอย่างมากในการต่อรองกับประเทศอื่นๆ เพราะเป็นประเทศที่มีพื้นที่และประชากรมากที่สุดในโลก แต่ในปัจจุบันเมืองจีนได้รับผลกระทบจากพายุต่างๆ ทั้งพายุไต้ฝุ่น และไซร่อน ที่โหมกระหน่ำเข้ามาอย่างมากมาย ทำให้เกิดอุทกภัยในหลายเมือง ผู้คนมากกว่า 5 ล้านคนต้องอพยพออกจากบ้านเรือน หรือได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม เมื่อฝนได้ตกลงมาอย่างหนักต่อเนื่องกันในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และทางตอนใต้ของเมืองจีน แต่ในทางกลับกัน ทางน้ำและทะเลสาบตาม

ลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงกลับเหือดแห้งไป แม่น้ำที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก ทอดตัวยาวจากภูเขาหิมาลักษณ์หลายพันไมล์มาทางตะวันออกเพื่อไหลลงทะเล ขณะนี้กำลังเผชิญกับภัยแล้งที่สุดในรอบหลายสิบปี มีผู้คนราว 35 ล้านคนใน 5 จังหวัด ทางตอนกลางและตอนล่างของแม่น้ำแยงซีเกียงที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในระดับต่างๆ กัน เจ้าหน้าที่ของจีนกล่าวว่า “ความแห้งแล้งอย่างหนักเกิดจากสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป”

ฝนที่ตกลงมาอย่างหนักและต่อเนื่อง ทำให้ภาวะแห้งแล้งทางตอนกลางและตอนใต้ของเมืองจีนบรรเทาลงไปได้มาก ประชาชนสามารถใช้น้ำเพื่อทำการเกษตร และการประมงได้มากขึ้น แต่ฝนที่ตกอย่างต่อเนื่องดังกล่าวอาจจะเป็นสาเหตุให้เกิดน้ำท่วมอย่างหนักได้ในบางพื้นที่

ทะเลสาบฮองฮู ซึ่งเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 7 ของจีน ได้รับผลกระทบความแห้งแล้งที่สุดในรอบ 70 ปี ได้รับน้ำฝนเพียง 144 มิลลิเมตร จากวันที่ 21 มกราคม ถึง 21 พฤษภาคม 2554 หรือเพียงร้อยละ 21 ของปริมาณน้ำฝนในช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว เป็นรายงานจากนาย Chen Gang หัวหน้าวิศวกรด้านการควบคุมน้ำและบรรเทาภัยจากน้ำท่วมและความแห้งแล้งของเมืองฮองฮู

เกษตรกรกล่าวว่า พวกเขาต้องการน้ำฝนเพียงเล็กน้อยในช่วงสัปดาห์ที่จะมาถึงนี้ ไม่เช่นนั้นต้นข้าวจะเหี่ยวแห้งและตายลง รวมถึงปลาและปูหลายพันตัวที่เกษตรกรเลี้ยงอยู่

ผลกระทบจากสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนใหญ่เกิดจากฝีมือของมนุษย์ มนุษย์ต้องการความสะดวกสบาย ความเจริญรุ่งเรืองทางวัตถุ กิจกรรมที่ทำกันมาอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดมลพิษ ทั้งทางน้ำ ดิน อากาศ รวมทั้งการตัดไม้ทำลายป่า ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง ทำร้ายธรรมชาติ จนบางครั้งล้มตระหนักถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จนผลเสียเหล่านั้นย้อนกลับมาทำร้ายตนเอง ทั้งชีวิตความเป็นอยู่ ทรัพย์สิน และสภาพจิตใจ ซึ่งสำหรับบางคนแล้วอาจจะเรียกคืนกลับมาไม่ถ่างนัก

ไม่แน่ใจว่า...สภาวะโลกจะกลับคืนมา 100% หรือไม่

แต่ที่แน่ใจ...คือ ยังไม่สายเกินไปสำหรับการเริ่มต้นทำในสิ่งดี ๆ หันกลับมาดูแล รักษาโลกใบนี้ให้สดใส...แต่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ใช้เท่าที่จำเป็น ปลูกต้นไม้ ปลูกป่า ลดการปล่อยมลพิษ ลด ละ เลิก การทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน และที่สำคัญรักโลกใบนี้ให้เท่ากับรักตนเอง

**ทางออกของปัญหานี้ยังคงมี
เพียงแค่พวกเราเริ่มลงมือทำ...**

รายได้จากพืชอายุสั้น ในช่องพื้นที่ปลูกสวน

สถานการณ์น้ำท่วมที่เพิ่งผ่านพ้นไป สร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักที่ช่วยสร้างรายได้ และหล่อเลี้ยงชีวิตคนไทยทั่วประเทศ

ประเทศไทยเป็นประเทศภาคเกษตรกรรม แม้ว่าจะมีอัตราเพิ่มไปสู่ภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วก็ตาม แต่การเกษตรก็ยังคงเป็นอาชีพที่สำคัญของคนไทย เมื่อเกิดภัยธรรมชาติขึ้น แนนอนความเดือดร้อนตกไปอยู่ที่ภาคเกษตรเสียส่วนใหญ่

จากการสำรวจพื้นที่ที่เสียหายจากภัยพิบัติน้ำท่วมในครั้งนี้ พบว่ากว่า 9 ล้านไร่ที่เกิดความเสียหาย นั้นหมายถึงเกษตรกรได้รับความเดือดร้อนจำนวนมาก ขาดรายได้ในการดำรงชีพโดยเฉพาะเกษตรกรที่ปลูกพืชที่มีช่วงการเจริญเติบโตที่ยาวนานกว่าจะออกผล อย่าง ไม้ผล

ในระยะหลังน้ำลดใหม่ เกษตรกรยังคงทำอะไรไม่ได้มากนัก นอกจากเร่งการบำรุงรักษา เพื่อฟื้นฟูไม้ผลให้เกิดรากใหม่และแตกใบอ่อนโดยเร็ว ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

1. ไม่ควรเหยียบย่ำบริเวณโคนต้น เพราะดินที่ถูกน้ำท่วมยังมีโครงสร้างไม่แข็งแรง เกิดการอัดแน่นได้ง่าย ซึ่งเป็นผลเสียต่อการไหลซึมของน้ำ ทั้งยังเป็นการกระเทยกระเทือนต่อรากพืช จะทำให้ดินทรุดโทรมและอาจตายได้
2. หากมีน้ำท่วมขัง ควรรีบหาทางระบายน้ำออกจากบริเวณโคนต้นให้ได้มากที่สุด
3. เมื่อดินแห้งแล้ว ควรขุดหรือปาดเอาดิน ทราบที่มากับน้ำออกจากโคนต้น นอกจากนี้ควรตัดแต่งกิ่งให้เป็นทรงพุ่มโปร่ง หากอยู่ในช่วงกำลังติดผล ควรปลีผลออกบ้าง เพื่อเป็นการลดการคายน้ำ ช่วยเร่งให้ดินแตกใบใหม่ได้เร็วขึ้น
4. ในระยะนี้ระบบรากยังไม่สามารถดูดกินธาตุอาหารพืชจากดินได้ หากต้องการจะให้ปุ๋ย ควรเป็นการฉีดพ่นปุ๋ยทางใบ เพื่อให้ต้นฟื้นตัวได้เร็ว
5. หากพบปัญหาโรครากเน่าและโคนเน่าที่เกิดจากเชื้อรา ให้ราดหรือทาสารเคมีกันราบริเวณโคนต้น และควรปรับปรุงดินให้มีสภาพเป็นด่างเล็กน้อย เพื่อไม่ให้มีสภาพที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค

ในบางพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายมาก จนต้องปลูกพืชใหม่ทั้งหมด คงต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการปรับปรุงสภาพดิน ปลูกพืชใหม่ ซึ่งในช่วงนี้เกษตรกรสามารถหารายได้ได้ด้วยการปลูกพืชอายุสั้น กรมวิชาการเกษตร แนะนำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการปลูกใหม่ จากที่เคยปลูกลงดิน เปลี่ยนมาปลูกในถุงพลาสติกหรือกระถางแทน ซึ่งมีต้นทุนต่ำแต่ผลตอบแทนอยู่ในระดับที่ดี โดยเลือกชนิดพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในช่วงเทศกาล อย่างเช่น คริสต์มาส ปีใหม่ และตรุษจีนที่กำลังจะมาถึง

พืชที่สามารถปลูกในถุงพลาสติกหรือกระถางได้ เป็นประเภทไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสวนครัวที่นิยมรับประทานกันทุกวัน แต่ไม้ดอกไม้ประดับเป็นพืชที่มีความต้องการของตลาดมาก และมีราคาสูงในช่วงฤดูหนาว เช่น สร้อยทอง ชาเวีย เบญจมาศ ดาวเรือง เยอบีร่า ในขณะที่กลุ่มพืชผักที่มีโอกาสในตลาดช่วงฤดูหนาว เป็นพืชผักรับประทานผลหรือผัก เช่น มะระจีน ถั่วฝักยาว กระเจี๊ยบเขียว มีการเจริญเติบโตค่อนข้างช้า อัตราการติดผลและติดผลต่ำ แต่หากเกษตรกรสามารถผลิตได้ก็จะขายได้ในราคาที่สูง

เมื่อน้ำลดจนดินแห้งแล้ว จึงเริ่มลงไม้หลักที่ต้องการปลูก พร้อมทั้งปลูกพืชอายุสั้นไปด้วยกัน เพื่อให้ระหว่างรอไม้หลักออกผลที่จะเก็บเกี่ยวได้ เกษตรกรจะได้มีรายได้จากส่วนนี้อีกส่วนหนึ่ง พืชอายุสั้นที่นำมาปลูกแซมได้มีหลายชนิด เช่น มะละกอ มีอายุการเก็บเกี่ยว 6-7 เดือน และกล้วย มีอายุการเก็บเกี่ยว 8-9 เดือน ซึ่งทั้งสองชนิดนี้เป็นพืชที่ปลูกง่าย ให้ผลผลิตดี และมีต้นทุนในการปลูกไม่สูง

เราไม่อาจทราบได้ว่าปัญหาอุทกภัยจะเกิดขึ้นอีกเมื่อไร และจะรุนแรงมากน้อยขนาดไหน ฉะนั้นมนุษย์ควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเรียนรู้การใช้ชีวิตกับน้ำ พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาร่วมกัน

สมาคมผู้ผลิตโรตารี่แห่งประเทศไทย
การประชุมวิชาการเกษตร จะจัดประชุม
โรตารี่นานาชาติ ในหัวข้อ
International Conference on
Tropical and Sub-tropical Plant
2011 ณ กรุงนิวเดลี (โรตารี่
ปลูกพืชสวนเกษตรและการเกษตร
วันที่ 7-10 ตุลาคมปี 2555 ณ
ดิไฮแลนด์ จ.สิงคโปร์ ผู้สนใจ
ประชุมสอบถามกองส่งเสริม
0-2579-9566 นีโอ พจน.โทร.
TPS2012

พบกับใหม่ฉบับหน้า
บรรณาธิการ

E-Mail: hariboonchai@hotmail.com

ผลิใบ ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

- วัตถุประสงค์** ❖ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- ❖ เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- ❖ เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : จิรากร โกศลเสวี ไสภิดา เหมาคม
พรพนีย์ วิชชาพู

บรรณาธิการ : ประภาส ทรงหงษา
กองบรรณาธิการ : อังคณา สุวรรณกัญ อุดมพร สุพศุตร์
พนารัตน์ เสรีวิกุล

ช่างภาพ : วิสุทธิ์ ต่ายทรัพย์ กัญญาณัฐ ไพแสง ชูชาติ อุทราสกุล

บันทึกข้อมูล : ธวัชชัย สุวรรณพงศ์ อารณย์ ต่ายทรัพย์

จัดส่ง : พรทิพย์ นามคำ

สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0-2561-2825, 0-2940-6864 **โทรสาร** : 0-2579-4406

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์ **โทรศัพท์** : 0-2282-6033-4

www.aroonprinting.com